

Piotr Kowolik

"Podstawy psychologii ogólnej dla nauczycieli", Kazimierz M. Czarnecki, Kraków 1997 : [recenzja]

Nauczyciel i Szkoła 2 (5), 155-156

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Piotr Kowolik

Recenzja książki Kazimierza M. Czarneckiego — *Podstawy psychologii ogólnej dla nauczycieli*

(Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 1997; ss. 92)

Ostatnio na rynku wydawniczym — nakładem Wyższej Szkoły Edukacji Wczesnoszkolnej w Mysłowicach — ukazała się praca Kazimierza M. Czarneckiego pt. *Podstawy psychologii ogólnej dla nauczycieli*.

Każdy nauczyciel, który pragnie dobrze nauczać i wychowywać dzieci oraz prawidłowo organizować i wykonywać czynności pedagogiczne — musi posiadać rzetelne przygotowanie psychologiczne dotyczące ogólnych mechanizmów rozwoju, życia i działania uczniów. Psychologia — jak stwierdza autor we *Wprowadzeniu* — „stanowi podstawę do świadomej, odpowiedzialnej i kontrolowanej stymulacji rozwoju uczniów, do wyzwalaania w nich potencjalnych możliwości działania jako podstawy wszelkich zmian w ich świadomości i zachowaniu się społecznym” (s. 9).

Podręcznik ten został napisany z myślą o studentach-nauczycielach oraz kandydatach do zawodu nauczycielskiego.

Praca składa się z siedmiu rozdziałów. Każdy z tych rozdziałów zawiera najważniejsze informacje psychologiczne, które winien znać dobrze każdy nauczyciel, w tym szczególnie nauczyciel pracujący w przedszkolu i nauczania początkowego.

Rozdział I — *Podstawowe pojęcia psychologii* (s. 11–20) — zawiera informacje definicyjne o psychologii jako nauce o człowieku; psychice i życiu psychicznym człowieka; regulacji i samoregulacji; działaniu i działalności, obserwacji i samoobserwacji; rozwoju i samorozwoju; sytuacji, środowisku i czynnościach człowieka i osobowości człowieka.

W rozdziale II — *Procesy poznawcze człowieka* (s. 21–41) — autor zwraca uwagę na fizjologiczne podstawy orientacji człowieka; omawia wrażenia, spostrzeżenia i spostrzegawczość; uwagę, jej rodzaje i właściwości; pamięć, rodzaje i właściwości. Charakteryzuje myślenie, jego rodzaje, operacje i właściwości; mowę — jej rodzaje, cechy i rolę w życiu społecznym; wyobraźnię, wyobrażenia oraz fantazję i fantastykę; inteligencję, jej poziomy, pomiar i znaczenie w życiu, a kończy omówieniem problemu świadomości indywidualnej i społecznej człowieka.

Właściwości psychiczne człowieka (s. 43–59) to tytuł rozdziału III. Uwaga zainteresowanych skupiona jest na potrzebach ludzkich, ich rodzajach i charak-

terystyce; motywacji i motywach działania ludzkiego; uczuciach i ich roli w życiu człowieka; typach układu nerwowego i temperamentu; zdolnościach, uzdolnieniach, talencie i genialności; zainteresowaniach, zamiłowaniach i upodobaniach; postawach i nastawieniach; obrazie świata i samego siebie; samokrytyce i samoocenie; przekonaniami i światopoglądzie.

Rozdział IV — *Uczenie się człowieka* (s. 61–74) — omawia istotę uczenia się, rodzaje i formy uczenia się i uczenia się szkolnego; motywacje i motywy uczenia się — trudności w uczeniu się; warunki skutecznego uczenia się; uczenie się teorii zawodu, praktyki zawodowej, życia społecznego.

W rozdziale V, zatytułowanym *Czynniki i wyznaczniki rozwoju człowieka* (s. 75–80) autor wyodrębnia następujące czynniki:

- historyczno-polityczny,
- ekonomiczno-techniczny,
- kulturowy,
- społeczny,
- biologiczny,
- psychologiczny.

Rozdział VI — *Psychologiczne podstawy kierowania zespołami ludzkimi* (s. 81–86) definiuje pojęcie kierowania, osobowości kierownika i zdolności kierowania, warunki pracy kierowanego zespołu i jego zadania oraz techniki rozwijania kwalifikacji kierowniczych.

W ostatnim, VII rozdziale — *Psychologiczne problemy podejmowania decyzji* (s. 87–91) naszkicowane zostały problemy istoty decyzji, sam proces przewidywania i strategia wyboru działania oraz grupa społeczna w sterowaniu procesem decyzyjnym.

Do każdego rozdziału opracowano zestaw zagadnień kontrolnych dla sprawdzenia opanowanych treści. Całość pracy zamyka *Bibliografia*, w której podano dostępne i znaczące pozycje bibliograficzne dla poszerzenia wiedzy psychologicznej dotyczącej niektórych zagadnień.

W strukturze recenzowanej pracy, zarówno w doborze jak i podziale treści, widoczna jest intencja autora zmierzająca do usystematyzowania zagadnień w specyficznych obszarach. Publikacja ta zasługuje na uwagę.